POMORSKIE KONGRESY POLITYKI SENIORALNEJ©

POMORZE W DIALOGU POKOLEŃ

PODSUMOWANIE PROJEKTU

ORGANIZATORZY

WOJEWODA POMORSKI BEATA RUTKIEWICZ

Powiat Starogardzki

Reda ... z zieloną perspektywą

PARTNERZY

Głos Seniora

POMORSKIE KONGRESY POLITYKI SENIORALNEJ©

IDEA

NOWOCZESNA POLITYKA SENIORALNA POWINNA UWZGLĘDNIAĆ POTRZEBY I PERSPEKTYWY WSZYSTKICH POKOLEŃ. BEZ DIALOGU MIĘDZYPOKOLENIOWEGO TO NIEMOŻLIWE.

1 ZBUDOWAĆ SIEĆ PODOBNIE MYŚLĄCYCH I SPRAWCZYCH

Spotkania, „zapalenie tematem", poszukiwanie partnerów do wdrożenia idei.

PODMIOTY WSPIERAJĄCE

- Wojewoda Pomorska i Biuro Wojewody
- Metodyk – Wydział Zarządzania i Ekonomii PG
- Wójt Gminy Kolbudy
- i inni partnerzy

2 PRZETRWAĆ KRYZYS

Procedury, stereotypy, torpedowanie idei.

CO POMOGŁO PRZETRWAĆ

- Wiara w słuszność idei – to daje siłę.
- Spokój, bez którego można by oszaleć.
- Elastyczność w działaniu.
- Wsparcie choćby jednej osoby.

3 WDROŻYĆ

- **Przygotować materiały** o wysokiej jakości merytorycznej i atrakcyjnej formie pracy z uczniem.
- **Znaleźć recenzentów.**
- **Przeprowadzić pilotaż.**
- **Zrekrutować szkoły** uczestniczące w przedsięwzięciu.
- **„Zapalić tematem", monitorować** wdrożenie.
- **Zebrać sprawozdania.**
- **Wyciągnąć wnioski.**

4 REZULTATY I DALSZE DZIAŁANIA

- Zrealizowany pilotaż.
- Zaangażowane szkoły i społeczności lokalne.
- Cenne doświadczenia i rekomendacje.
- Silniejszy dialog międzypokoleniowy na Pomorzu.
- Inspiracja do działań w innych regionach.

ORGANIZATORZY

WOJEWODA POMORSKI BEATA RUTKIEWICZ

Powiat Starogardzki

Reda ... z zieloną perspektywą

PARTNERZY

Głos Seniora

POMORSKIE KONGRESY POLITYKI SENIORALNEJ®

Pomorze w dialogu pokoleń

ZAŁOŻENIA PROGRAMU EDUKACYJNEGO

CELE PROGRAMU

1. Wzmacnianie relacji międzypokoleniowych
   empatia, solidarność, szacunek.
2. Przygotowanie młodych ludzi
   funkcjonowanie w starzejącym się społeczeństwie.
3. Rozwijanie kompetencji społecznych i obywatelskich
4. Wspieranie spójnych i odpornych społeczności lokalnych Pomorza.
5. Włączanie dialogu pokoleń do codziennej praktyki edukacyjnej.

MODUŁY PRACY (TEMATY LEKCJI)

1. Kim są seniorzy? Starzenie się społeczeństwa
2. Rodzina i więzi międzypokoleniowe
3. Empatia, szacunek, uważność
4. Stereotypy i ich przełamywanie
5. Aktywność i sprawczość osób starszych
6. Samotność i wykluczenie – jak reagować?
7. Solidarność międzypokoleniowa w praktyce
8. Mój lokalny plan działania – jak budować dialog w społeczności?

AKTYWNE FORMY PRACY Z UCZNIEM I ANGAŻOWANIA SENIORÓW

- Rozmowy i spotkania międzypokoleniowe
- Praca w grupach i projekty uczniowskie
- Debaty i dyskusje
- Metody twórcze
- Analiza historii życia
- Praca z materiałami multimedialnymi
- Wizyty i działania w terenie
- Wspólne inicjatywy lokalne

ORGANIZATORZY

WOJEWODA POMORSKI BEATA RUTKIEWICZ

Powiat Starogardzki

PARTNERZY

Reda ... z zieloną perspektywą

Głos Seniora

POMORSKIE KONGRESY POLITYKI SENIORALNEJ®

Udział szkół i skala pilotażu

NAJWAŻNIEJSZE DANE O REALIZACJI PROJEKTU

41 szkół

w tym:

- **31** szkół podstawowych (publicznych i niepublicznych)
- **10** szkół ponadpodstawowych

26 gmin

z województwa pomorskiego

Najwięcej placówek zgłosiła **Reda – 4 szkoły podstawowe** dla których miasto Reda jest organem prowadzącym

3721

uczniów wzięło udział w zajęciach

112

nauczycieli zaangażowanych w realizację projektu

Szkoły z największą liczbą uczniów objętych zajęciami

1.	**Zespół Szkół Ponadpodstawowych z Bytowa** Zajęcia przeprowadzono w każdej klasie liceum, technikum i szkoły branżowej.	**754** uczniów
2.	**Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Unii Europejskiej w Choczewie**	**310** uczniów
3.	**Szkoła Podstawowa w Kowalach (gmina Kolbudy)**	**256** uczniów

ORGANIZATORZY

WOJEWODA POMORSKI BEATA RUTKIEWICZ

Powiat Starogardzki

Reda ... z zieloną perspektywą

PARTNERZY

Głos SENIORA

POMORSKIE KONGRESY POLITYKI SENIORALNEJ©

Pomorze w dialogu pokoleń

METODA ANALIZY I NAJCZĘŚCIEJ WYBIERANE TREŚCI

METODA ANALIZY

Strukturyzująca jakościowa analiza treści

wariant dedukcyjno-indukcyjny, uzupełniony porównaniem przypadków szkolnych

DOMINUJĄCE OBSZARY

1. **Ograniczenia i wyzwania fizyczne**
   wzrok, słuch, ruch, równowaga, koncentracja; doświadczenie utraty sprawności.
2. **Stereotypy, ageizm i „dziadurzenie"**
   fakty i uproszczenia, język protekcjonalny, szacunek dla samodzielności.
3. **Mapa barier i dostępność**
   bariery architektoniczne, transportowe, informacyjne, cyfrowe i społeczne.

WĄTKI UZUPEŁNIAJĄCE

Komunikacja i współpraca międzypokoleniowa

emocje, potrzeby, aktywne słuchanie, szukanie porozumienia.

Projektowanie rozwiązań i działania lokalne

od refleksji do pomysłów na wspólne działanie.

Najwyraźniejszy rdzeń realizacji tworzyły trzy obszary: ograniczenia funkcjonalne, stereotypy i język oraz dostępność otoczenia.

ORGANIZATORZY

WOJEWODA POMORSKI BEATA RUTKIEWICZ

Powiat Starogardzki

PARTNERZY

Reda ...z zieloną perspektywą

Głos Seniora

POMORSKIE KONGRESY POLITYKI SENIORALNEJ©

Pomorze w dialogu pokoleń

CZTERY GŁÓWNE GRUPY WNIOSKÓW

1. Efekty edukacyjne i wychowawcze

Program wspiera edukację o starzeniu się. Rozwija empatię, rozpoznawanie stereotypów, wrażliwość językową, komunikację i dostrzeganie barier. Najmocniej działa uczenie się przez doświadczenie.

Warto wzmacniać omówienie doświadczeń i pokazywać zróżnicowany obraz starości.

2. Relacje międzypokoleniowe i współpraca lokalna

Największy potencjał ujawnia się tam, gdzie uczniowie i seniorzy działają razem. Seniorzy wnoszą własne kompetencje; część szkół pozostaje jednak na etapie edukacji o seniorach.

W każdej edycji warto zaplanować co najmniej jedno wspólne zadanie z seniorami.

3. Jakość metodyczna i warunki realizacji

Gotowe materiały są mocną stroną programu. Ułatwiają adaptację, ale szkoły wskazują ograniczenia czasu, liczby zadań i dostępu do pomocy.

Potrzebne są wariant podstawowy i rozszerzony oraz więcej materiałów praktycznych.

4. Trwałość programu i jakość ewaluacji

Szkoły deklarują chęć kontynuacji, ale trwałość efektów pozostaje słabo udokumentowana. Brakuje porównywalnych danych i systematycznego głosu seniorów.

Kontynuacji powinien towarzyszyć prosty wspólny standard ewaluacji przed i po zajęciach.

ORGANIZATORZY

WOJEWODA POMORSKI BEATA RUTKIEWICZ

Powiat Starogardzki

PARTNERZY

Reda ... z zieloną perspektywą

Głos Seniora

POMORSKIE KONGRESY POLITYKI SENIORALNEJ®

Pomorze w dialogu pokoleń

WYZWANIA EDUKACJI NA RZECZ DIALOGU MIĘDZYPOKOLENIOWEGO

GRUPA WYZWAŃ	TRUDNOŚCI I OGRANICZENIA
1 Organizacja czasu i zapewnienie ciągłości działań	• **Zbyt duża liczba zadań** przewidzianych na jedną lekcję. • Konieczność **godzenia programu z innymi projektami**. • **Brak czasu na realizację pełnego cyklu i spotkań z seniorami.**
2 Dostęp do pomocy dydaktycznych i dostosowanie scenariuszy	• **Brak dostępu do kombinezonu symulacyjnego** w planowanym terminie realizacji zajęć. • Potrzeba **uzupełnienia materiałów** o prezentacje, krótkie filmy i dodatkowe pomoce. • Konieczność **modyfikacji treści, zakresu i tempa pracy** w młodszych klasach.
3 Zróżnicowane zaangażowanie i emocjonalna gotowość uczniów	• Część uczniów początkowo **kwestionowała potrzebę** takich lekcji. • **Mniejsze zaangażowanie** niektórych klas. • Ćwiczenia symulacyjne wywoływały nie tylko zaciekawienie, ale także **frustrację, rezygnację z zadania** oraz **obawy** dotyczące własnego starzenia się.
4 Przejście od edukacji o seniorach do trwałej współpracy z seniorami	• Część szkół realizowała **wspólne warsztaty, teatr, wywiady i działania** w grupach mieszanych. • W innych szkołach spotkania **pozostawały planem** lub kończyły się na **przygotowaniu koncepcji czy upominków.** • Konieczność **zapewnienia partnerstwa i kontynuacji działań** po zakończeniu programu.

ORGANIZATORZY

WOJEWODA POMORSKI BEATA RUTKIEWICZ

Powiat Starogardzki

PARTNERZY

Reda ... z zieloną perspektywą

Głos Seniora

POMORSKIE KONGRESY POLITYKI SENIORALNEJ©

Pomorze w dialogu pokoleń

PRIORYTETY DLA KOLEJNEJ EDYCJI

1. **Kontakt i wzajemność**
   Wspólne zadanie uczniów i seniorów z określonymi rolami obu stron.
2. **Wykonalność**
   Wariant 45-minutowy i cykl rozszerzony oraz plan dostępu do pomocy.
3. **Zachowanie ciągłości**
   Partner lokalny i zaplanowany termin kolejnego spotkania lub wspólnego działania.
4. **Ewaluacja**
   Kilka wspólnych pytań przed i po oraz opis konkretnej zmiany.

Kolejna edycja powinna łączyć prostotę wdrożenia z większym naciskiem na wzajemność, trwałość i porównywalną ewaluację.

ORGANIZATORZY

WOJEWODA POMORSKI BEATA RUTKIEWICZ

Powiat Starogardzki

Reda ... z zielonej perspektywą

PARTNERZY

Głos Seniora

POMORSKIE KONGRESY POLITYKI SENIORALNEJ©

Pomorze w dialogu pokoleń

CERTYFIKAT I CO DALEJ?

Czy jesteśmy gotowi

na stałą obecność edukacji budującej relacje pokoleniowe?

1. Utrzymanie aktywności szkół
2. Nowe działania z seniorami
3. Współpraca ze społecznością lokalną
4. Wymiana doświadczeń i dobrych praktyk

ORGANIZATORZY

WOJEWODA POMORSKI BEATA RUTKIEWICZ

Powiat Starogardzki

PARTNERZY

Reda ... z zieloną perspektywą

Głos Seniora